©2013 DAZCo, *Danesh Afarand Zistagen Co., IRAN*
ISSN: 2228-5849 *Quarterly of Education Strategies in Medical Sciences 2013; 6(3): 183-187*

Effect of Individual, Social, Family and Educational Factors on Academic Drop in University Students' Viewpoint

ARTICLE INFO

Article Type
Research Article

Authors
Nowrozi R.A.[1] *PhD*,
Cheraghian Radi A.* *MA*,
Nosrati Heshi K.[1] *MA*,
Azizi S.M.[2] *MA*

*Educational Planning Department, Psychology & Educational Sciences Faculty, Isfahan University, Isfahan, Iran.
[1]Philosophy of Education & Training Department, Psychology & Educational Sciences Faculty, Isfahan University, Isfahan, Iran.
[2]Educational Planning Department, Psychology & Educational Sciences Faculty, Isfahan University, Isfahan, Iran.

Correspondence
Address: No. 177, Sotoodeh Alley, North Hafez Street, Izeh, Iran.
Postal Code: 6391857986
Phone: +986925230237
Fax: +986925226010
amin.radi90@gmail.com

Article History
Received: January 6, 2013
Accepted: June 15, 2013
ePublished: August 2, 2013

ABSTRACT

Aims Academic drop occurs when there is a considerable distance between potential aptitudes and *de facto* capacities of individuals in educational activities and development. This study was conducted with the aim of verifying and identifying personal, social and educational factors effective on academic drop from university students' viewpoint.

Methods This traverse study was conducted for bachelor, master and doctorate students engaging in education in Esfahan University in academic year of 2011-12. 373 students were selected by random sampling method and 357 completed questionnaires were gathered and evaluated. Study tool was a researcher-made questionnaire having four personal, familial, social and educational factors and consisting 40 items which was graded based on Likert spectrum from completely disagree (1 score) to completely agree (5 scores). SPSS 16 software and one-sample T test were used to analyze the data.

Results The mean score of the effect of personal factors on academic drop was 4.26±2.47, the mean score of the effect of familial factors on academic drop was 3.75±3.30, the mean score of the effect of social factors on academic drop was 3.74±3.68 and the mean score of the effect of educational factors on academic drop was 3.83±3.96 from the students' viewpoint ($p<0.05$).

Conclusion Personal, familial, social and educational factors are effective on academic drop from students' viewpoint.

Keywords Academic Drop; Persons; Social; Family; Educational

CITATION LINKS

[1] Investigate factors social-cultural impact on the academic success of middle ... [2] The relationship between bases economic-social family with oriented community ... [3] Methods prevention of academic ... [4] Sociology of education. [5] A review of factors affecting student ... [6] Wastage in the word between 1970-1980. [7] Causes of academic failure and how to reduce ... [8] Poverty, corruption and discrimination. [9] Education: Basics and theories. [10] Contention vote in sociology. [11] Social psychology: Theories and applicable concepts. [12] Sociology of education. [13] Sociology of education. [14] Matters economic. [15] The distance between the youngsters of norms and their relationship ... [16] Transmission of cultural heritage to the younger ... [17] Problems of high school student. [18] Research profile education Isfahan. [19] Girls' education: Review of research in the years ... [20] Factors influencing the academic failure of students with serious problems of family in ... [21] The education investigations. [22] Factors affecting the academic failure of male ... [23] The role of maternal educational aspirations in mediating the risk of income source on academic failure in ... [24] Using hyperlinks to unleash the power of powerpoint. [25] Factor's influencing university drop out ... [26] Drop-out predictors among student with high-incidence disabilities: A national ... [27] Gloria-bird parent education. [28] Failure to warn: How student race affects warnings of ...

[Downloaded from edcbmj.ir on 2026-10-06]

تاثیر عوامل فردی، اجتماعی، خانوادگی و آموزشی بر اُفت تحصیلی از دیدگاه دانشجویان

رضاعلی نوروزی PhD
گروه فلسفه آموزش و پرورش، دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی، دانشگاه اصفهان، اصفهان، ایران
امین چراغیان رادی* MA
گروه برنامه‌ریزی آموزشی، دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی، دانشگاه اصفهان، اصفهان، ایران
کمال نصرتی هشی MA
گروه فلسفه آموزش و پرورش، دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی، دانشگاه اصفهان، اصفهان، ایران
سیدمحسن عزیزی MA
گروه برنامه‌ریزی آموزشی، دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی، دانشگاه اصفهان، اصفهان، ایران

چکیده

اهداف: اُفت تحصیلی زمانی اتفاق می‌افتد که فاصله قابل‌توجهی بین استعداد بالقوه و توان بالفعل افراد در فعالیت‌های درسی و پیشرفت تحصیلی ایجاد شود. این پژوهش با هدف بررسی و شناخت عوامل فردی، اجتماعی، خانوادگی و آموزشی موثر بر اُفت تحصیلی از دیدگاه دانشجویان انجام شد.

روش‌ها: این پژوهش پیمایشی در دانشجویان کارشناسی، کارشناسی‌ارشد و دکترای مشغول به تحصیل در دانشگاه اصفهان در سال تحصیلی ۹۱-۱۳۹۰ انجام شد. ۳۷۳ دانشجو با روش نمونه‌گیری تصادفی انتخاب شدند و تعداد ۳۵۷ پرسش‌نامه تکمیل‌شده جمع‌آوری و بررسی شد. ابزار پژوهش پرسش‌نامه محقق‌ساخته دارای ۴ مولفه فردی، خانوادگی، اجتماعی و آموزشی و ۴۰ گویه بود که براساس طیف لیکرت از کاملاً مخالفم (۱ امتیاز) تا کاملاً موافقم (۵ امتیاز) درجه‌بندی شد. برای تجزیه و تحلیل داده‌های پژوهش از نرم‌افزار SPSS 16 و آزمون T تک‌نمونه‌ای استفاده شد.

یافته‌ها: از دیدگاه دانشجویان، میانگین امتیاز تاثیر عوامل فردی بر اُفت تحصیلی ۲/۴۷±۴/۱۶، میانگین امتیاز تاثیر عوامل خانوادگی بر اُفت تحصیلی ۳/۳۰±۳/۷۵، میانگین امتیاز تاثیر عوامل اجتماعی بر اُفت تحصیلی ۳/۶۸±۳/۷۴ و میانگین امتیاز تاثیر عوامل آموزشی بر اُفت تحصیلی ۲/۹۶±۳/۸۳ بود ($p<0/05$).

نتیجه‌گیری: عوامل فردی، خانوادگی، اجتماعی و آموزشی از دیدگاه دانشجویان بر میزات اُفت تحصیلی موثر است.

کلیدواژه‌ها: اُفت تحصیلی، فردی، اجتماعی، خانوادگی، آموزش

تاریخ دریافت: ۱۳۹۱/۱۰/۱۸
تاریخ پذیرش: ۱۳۹۲/۰۳/۲۷
* نویسنده مسئول: amin.radi90@gmail.com

مقدمه

مسیر اصلی و بنیان توسعه پایدار ایران، استقرار نظام تعلیم و تربیت پویا و اثربخش است. نقش تعلیم و تربیت نه فقط در عینیت‌بخشیدن به زندگی مادی و معنوی فرد متوقف و محدود نمی‌شود، بلکه تمام شئون اجتماعی او را در برمی‌گیرد. تاثیر نظام تعلیم و تربیت بر یکی از پیچیده‌ترین و ارزشمندترین مخلوقات یعنی انسان است که بهترین مراحل رشد و شکوفایی خود برای ورود به نهاد اجتماع در آن سپری می‌کند؛ تمامی برنامه‌ریزی‌ها و سیاست‌گذاری‌های آموزشی در نهایت بر دانش‌آموز تاثیر می‌گذارد، پس شناسایی عوامل بازدارنده در پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان اهمیت شایانی دارد [۱]. یکی از عوامل بازدارنده که هرساله باعث اتلاف امکانات، منابع و استعدادهای بالقوه انسانی و اقتصادی می‌شود و اثرات جبران‌ناپذیری در ابعاد فردی، اجتماعی، خانوادگی و آموزشی دارد، اُفت تحصیلی فراگیران در مقاطع مختلف تحصیلی است.

اُفت تحصیلی زمانی اتفاق می‌افتد که فاصله قابل‌توجهی بین استعداد بالقوه و توان بالفعل افراد در فعالیت‌های درسی و پیشرفت تحصیلی مشهود باشد [۲]. منظور از اُفت تحصیلی، کاهش عملکرد تحصیلی و درسی فراگیر از سطح رضایت‌بخش به سطح نامطلوب است [۳] و شکستی است که در اثر قصور نظام آموزشی در دستیابی به اهداف و برنامه‌های آموزشی حاصل می‌شود [۴].اُفت تحصیلی شامل جنبه‌های مختلف شکست تحصیلی همچون، غیبت مکرر از مدرسه، ترک مدرسه قبل از موعد مقرر، تکرار پایه تحصیلی، کیفیت نازل تحصیلات و کسب محفوظات به جای معلومات است [۷-۵].

میردال در زمینه اُفت تحصیلی به نابرابری اجتماعی اشاره می‌کند و یکی از علل رشد محرومیت در کشورهای جهان سوم و در حال توسعه را نبود آموزش یکسان برای همه طبقات اجتماع می‌داند و معتقد است که فقر مسبب آموزش کمتر و آموزش کمتر مسبب فقر است [۸]. *الیچ* از هواداران معروف مدرسه‌زدایی نیز مساله نابرابری در نظام آموزشی را مطرح نموده و بیان می‌دارد که خود آموزش و پرورش شکاف نابرابری را ژرف‌تر می‌کند [۹]. *بوردیو* مدعی است که قشرهای طبقه جامعه، فرهنگ طبقه خود را فرهنگ مسلط مدرسه می‌کنند و مدرسه به میدان دیگری برای جامعه‌پذیری طبقات تحت سلطه تبدیل می‌شود [۱۰]. *برنشتاین* معتقد است که شیوه سخنگویی و فرزندپروری که در سنین پایین ایجاد می‌شوند و در طول زمان ثبات پیدا می‌کند، نقش مهمی در زندگی عقلی، اجتماعی و عاطفی کودک بازی می‌کند [۱۱]. وی نابرابری در جامعه را بیشتر دارای سرشتی فرهنگی می‌داند؛ به زعم او فاصله بین فرهنگ و خاستگاه اجتماعی- اقتصادی، عامل مهمی در تعیین موفقیت دانش‌آموزان در نظام آموزشی محسوب می‌شود [۱۲]. *بولز* معتقد است که روابط اجتماعی مدرسه و زندگی خانوادگی، با روابط اجتماعی تولید تطابق دارند، به این معنا که به عده‌ای از فراگیران

[Downloaded from edcbmj.ir on 2026-10-06]

اجازه می‌دهند سرمایه فرهنگی بیشتری کسب کنند تا هم در مدرسه و هم بعد از ترک آن بتواند نظام طبقاتی موجود در جامعه را تجدید و بازسازی کنند [۴]. از سوی دیگر با توجه به اینکه فراگیر در هر حال عضوی از خانواده است، شکست تحصیلی او در سایر افراد خانواده موثر است که این در آینده فرد و نقش او در خانواده و اجتماع اثر خواهد داشت [۱۳]؛ به صورتی که بسیاری از ناهنجاری‌های افراد، ناشی از شکست آنان در دوران تحصیل است که به‌صورت واکنش‌هایی نسبت به اجتماع بروز می‌کند [۱۴]. به هر حال خانواده جایگاه مهمی را در چارچوب جامعه دارد و تنها نهادی است که وظیفه دگرگون‌کردن اُرگانیسم زیستی و تبدیل آن به موجودی انسانی را بر عهده دارد. خانواده از طریق پایه‌ریزی الگوهای تربیتی و رفتاری خود و اجرای نقش‌های اجتماعی گوناگون و در یک کلمه از طریق شیوه اجتماعی‌کردن، درجات مختلف همنوایی با هنجارهای اجتماعی مورد پذیرش جامعه را در کودکان و نوجوانان درونی می‌سازد [۱۵]. *دیویس* به شکاف نسلی اشاره نموده و معتقد است که والدین در تلاش برای اجتماعی‌کردن کودک سعی دارند محتوای ممکن فرهنگی را به او بیاموزند و فراموش می‌کنند که از دوران کودکی تاکنون زندگی دگرگون شده است و این منجر به کاهش عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان می‌شود [۱۶].

پژوهشی در مدرسه دارالفنون نشان می‌دهد که وضع مالی دانش‌آموزان ارتباط زیادی با پیشرفت تحصیلی آنها ندارد، اما میزان سواد والدین در پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان موثر است [۱۷]. *خدادوستان* علل ترک تحصیل دختران دانش‌آموز شهرستان فلاورجان و منطقه کوهپایه را فاصله مدرسه از محل تحصیل و درآمد خانوادگی پایین گزارش می‌کند [۱۸]. *احمدی* معتقد است که اغلب دانش‌آموزان دارای اُفت تحصیلی دارای خانواده‌هایی با سطح اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی پایین که برنامه‌ریزی درستی برای گذراندن اوقات فراغت خود ندارند و اغلب، دوستانی بی‌تفاوت نسبت به تحصیل دارند [۳]. عوامل بازدارنده تحصیل از دیدگاه والدین، مدیران، معلمان، روحانیون، کارگزاران دولت و دانش‌آموزان، عوامل اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و آموزشی هستند [۱۹]. *اکبری* شدت مسایل و مشکلات دانش‌آموزان بر عملکرد تحصیلی آنان را موثر گزارش می‌کند [۲۰]. براساس یافته‌های *کهندانی* وضعیت آموزشی مدرسه و وضعیت و شرایط خانوادگی را بر اُفت تحصیلی موثر است البته با وجود اشاره به برخی از عوامل خانوادگی و آموزشی، وی به بسیاری از عوامل دیگر اجتماعی، فرهنگی و فردی موثر بر اُفت تحصیلی اشاره ننموده و همچنین شاخص و معیاری برای سنجش اُفت تحصیلی ارایه نمی‌دهد [۲۱]. از نظر *سیدنژاد* و همکاران عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان، با وجود بهره هوشی طبیعی به‌طور مداوم در اکثر دوره‌ها کاهش می‌یابد که عوامل اقتصادی- اجتماعی بر عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان تاثیر می‌گذارد [۲۲].

دی‌سیویتا و همکاران معتقدند که خطر اُفت تحصیلی برای دانش‌آموزانی که مادارن آنها آرمان‌های آموزشی سطح پایینی برای آنان در نظر می‌گیرند، بیشتر است [۲۳]. *اسلاین* و همکاران گزارش می‌کنند که دختران و پسران با استعداد، شکست تحصیلی خود را به عدم تلاش و نه عدم توانایی خود نسبت می‌دهند [۲۴]. *آراکو* و همکاران نشان می‌دهند که عواملی مانند سن شروع تحصیل، سطح سواد پدر و مادر، عملکرد تحصیلی و موفقیت در اُفت یا پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان نقش اساسی دارند و دانش‌آموزان با استراتژی‌های آموزشی ضعیف و بدون پشتکار، در رسیدن به اهداف آموزشی در دوران تحصیل خود، عملکرد و موفقیت سطح پایینی از خود ارایه می‌دهند که منجر به افزایش اُفت تحصیلی دانش‌آموزان می‌شود [۲۵]. *زابلوکی* و *کریزمین* معتقدند که علاوه‌بر معلولان، افراد دارای خانواده با درآمد پایین و دختران با اُفت تحصیلی بالاتری روبه‌رو هستند [۲۶]. نتایج پژوهش *مزاروس* و همکاران نشان می‌دهد که جنبه‌های آموزش و آگاهی والدین مهم هستند و به پیشرفت یا عدم پیشرفت فرزندان کمک می‌کنند. همچنین تشویق فرزندان به یادگیری در خانه و انتظارات واقع‌بینانه والدین از عملکرد مدرسه‌ای فرزندان تاثیر بسزایی در موفقیت تحصیلی آنان دارد [۲۷]. *جنیفر* و *بنیوت* گزارش می‌کنند که دانش‌آموزان سیاه‌پوست در برابر مشکلات بالقوه علمی در مقایسه با دانش‌آموزان سفیدپوست از اُفت کمتری برخوردارند [۲۸].

با توجه به اهمیت عوامل فردی، اجتماعی، خانوادگی و آموزشی موثر بر اُفت تحصیلی در مقاطع مختلف، مشکلات ناشی از عدم کنترل آن و با توجه به نبود اطلاعات در مورد علل اُفت تحصیلی دانشجویان دانشگاه اصفهان، این پژوهش با هدف بررسی و شناخت عوامل فردی، اجتماعی، خانوادگی و آموزشی موثر بر اُفت تحصیلی از دیدگاه دانشجویان انجام شد.

روش‌ها

این پژوهش پیمایشی در کلیه ۱۳۲۸۱ دانشجوی کارشناسی، کارشناسی‌ارشد و دکترای مشغول به تحصیل در دانشگاه اصفهان در سال تحصیلی ۹۱-۱۳۹۰ انجام شد. براساس برآورد حجم نمونه با فرمول کوکران، ۳۷۳ دانشجو با روش نمونه‌گیری تصادفی انتخاب شدند و تعداد ۳۵۷ پرسش‌نامه تکمیل‌شده جمع‌آوری و بررسی شد.

ابزار پژوهش پرسش‌نامه محقق‌ساخته دارای ۴ مولفه فردی (عدم هوش و استعداد تحصیلی، ضعف عمومی، نداشتن توجه و دقت، بی‌انگیزگی، هیجان و آشفتگی عاطفی، نارسایی‌های جسمی، پریشانی و اضطراب، عدم اعتماد به‌نفس، کمبود امکانات خانواده، عدم تلاش و کوشش فردی)، خانوادگی (فقر اقتصادی خانواده، فقر فرهنگی و بی‌سوادی والدین، ضعف در روابط خانوادگی، شلوغی محیط خانواده، عدم تامین نیازهای عاطفی- روانی فرزندان توسط

[Downloaded from edcbmj.ir on 2026-10-06]

والدین، دعوا و مشاجره‌های والدین، بی‌علاقگی والدین به تحصیل فرزندان، فوت والد یا والدین، علاقه‌نداشتن به رشته تحصیلی توسط فرزندان، نداشتن آرامش خانوادگی)، اجتماعی (بهانادن به افراد تحصیل‌کرده اجتماع، داشتن روابط با دوستان ناباب و ناشایست، بالابودن درآمد مشاغل آزاد، عدم اطمینان به آینده شغلی، کمبود امکانات اجتماعی، پایین‌بودن سطح سواد اجتماعی، ضعف موقعیت اجتماعی خانواده، کم‌رنگ‌شدن ارزش‌های معنوی و اخلاقی در سطح جامعه، رشد سریع تکنولوژی و ازدیاد تحصیل‌کرده‌ها در جامعه، نبود شغل متناسب با تحصیلات) و آموزشی (تکیه بر انباشت محفوظات و بی‌اعتنایی در برانگیختن خلاقیت، کمبود فضا و امکانات آموزشی، ضعف مدیریت در سطح دانشگاه‌ها و مدارس، تغییرات متوالی برنامه‌های آموزشی محتوای کتاب‌های درسی و آشفتگی ناشی از آن، تاکید ویژه بر آموزش محض امتحان و نمره، فقدان روحیه مطالعه و پژوهش، تغییرات روش‌های ورود به دانشگاه و کنکور، وجود آموزشگاه‌ها و کلاس‌های مختلف بیرون از دانشگاه‌ها و مدارس، شیوه برخورد نامناسب اساتید و معلمان با دانشجویان و دانش‌آموزان، اتکا به شیوه سخنرانی و ترویج ذهنیت معلم‌محوری) و ۴۰ گویه بود که براساس طیف لیکرت از کاملاً مخالفم (۱ امتیاز) تا کاملاً موافقم (۵ امتیاز) درجه‌بندی شد. ضریب پایایی پژوهش حاضر به روش آلفای کرانباخ ۰/۸۱ محاسبه و روایی آن نیز توسط اساتید متخصص مورد تایید قرار گرفت.

برای تجزیه و تحلیل داده‌های پژوهش از نرم‌افزار SPSS 16 و آزمون T تک‌نمونه‌ای استفاده شد.

نتایج

از دیدگاه دانشجویان، میانگین امتیاز تاثیر عوامل فردی بر اُفت تحصیلی ۴/۱۶±۲/۴۷ (p<۰/۰۵؛ t=۲۶۴/۳۳)، میانگین امتیاز تاثیر عوامل خانوادگی بر اُفت تحصیلی ۳/۷۵±۳/۳۰ (p<۰/۰۵؛ t=۱۷۷/۳۱)، میانگین امتیاز تاثیر عوامل اجتماعی بر اُفت تحصیلی ۳/۷۴±۳/۶۸ (p<۰/۰۵؛ t=۱۵۸/۴۵) و میانگین امتیاز تاثیر عوامل آموزشی بر اُفت تحصیلی ۳/۸۳±۳/۹۶ (p<۰/۰۵؛ t=۱۵۰/۸۲) بود.

بحث

اُفت تحصیلی یکی از نگرانی‌های نهادهای آموزشی و قدیمی‌ترین و بحث‌انگیزترین مساله آموزش و پرورش ایران در دهه‌های اخیر بوده و فاصله بین وضعیت علمی موجود فراگیران با وضعیت مورد انتظار از آنها، از حد معقول و مقبول فراتر رفته و منجر به خسارت‌های اقتصادی، روانی و اجتماعی شده است.

عامل فردی با درنظرگرفتن مولفه‌هایی چون بی‌انگیزگی، نداشتن توجه و دقت، ضعف عمومی (رخوت و بی‌حالی)، عدم اعتماد به‌نفس، عدم تلاش و کوشش فرد و غیره در اُفت تحصیلی دانشجویان تاثیر داشت که با یافته‌های *اسلاین* و همکاران در زمینه تاثیر عوامل فردی بر موفقیت یا شکست تحصیلی و همچنین *زابلوکی* و *کریزمین* در زمینه تاثیر معلولیت بر اُفت تحصیلی، همسو است. برای مقابله با تاثیر عوامل فردی می‌توان با ترفندهای مختلف در دانشجویان انگیزه‌آفرینی کرد یا اعتماد به‌نفس آنان را برای ادامه تحصیل در سطح بالایی نگه داشت.

عامل خانوادگی با درنظرگرفتن مولفه‌هایی چون فقر اقتصادی خانواده، شلوغی محیط خانواده، فقر فرهنگی والدین (بی‌سوادی والدین)، بی‌علاقگی والدین به تحصیل فرزندان، فقدان والدین (فوت والد یا والدین) و غیره در اُفت تحصیلی دانشجویان تاثیر داشت که با یافته‌های *دی‌سیویتا* و همکاران در رابطه با آرمان‌های آموزشی مادران در خانواده‌های فقیر و همچنین *مزاروس* و همکاران در رابطه با ارتباط سواد والدین با موفقیت یا شکست تحصیلی دانش‌آموزان همسو است. بی‌توجهی به نقش خانواده در پیشرفت فرزندان نتایج غیرقابل جبرانی دارد ، چراکه فراگیران بیشتر اوقات خویش را در خانواده سپری می‌کنند؛ پس هر چه این محیط دارای مشوق‌های انگیزشی، حمایتی و امکانات بالاتری باشد، میزان اُفت تحصیلی به مراتب پایین می‌آید.

عامل اجتماعی با درنظرگرفتن مولفه‌هایی مانند بهانادن به افراد تحصیل‌کرده اجتماع، داشتن روابط با دوستان ناباب و ناشایست، کمبود امکانات اجتماعی (کتابخانه‌های عمومی، اینترنت و غیره)، کم‌رنگ‌شدن ارزش‌های معنوی و اخلاقی در سطح جامعه و غیره در اُفت تحصیلی دانشجویان تاثیر داشت که با یافته‌های *سیدنژاد* و همکاران در رابطه با تاثیر عوامل اجتماعی- اقتصادی بر اُفت تحصیلی همسو است. از این رو دست‌اندرکاران آموزشی باید به عوامل اجتماعی و ارایه راهکارها و سرمایه‌گذاری در ابعاد اجتماعی توجه کنند.

عوامل آموزشی با درنظرگرفتن مولفه‌هایی مانند تکیه بر انباشت محفوظات و بی‌اعتنایی در برانگیختن خلاقیت، کمبود فضا و امکانات آموزشی، ضعف مدیریت در سطح دانشگاه‌ها و مدارس، تغییرات متوالی برنامه‌های آموزشی، محتوای کتاب‌های درسی و آشفتگی ناشی از آن و غیره در اُفت تحصیلی دانشجویان تاثیر داشت که با یافته‌های *کهندانی* در رابطه با همبستگی وضعیت مدرسه با اُفت تحصیلی همسو است.

با توجه به نتایج به‌دست آمده و مشخص‌شدن تاثیر عوامل فردی، خانوادگی، اجتماعی و آموزشی بر اُفت تحصیلی پیشنهاد می‌شود که مجریان و دست‌اندرکاران آموزشی، فراگیران را با تحصیل هدفمند آشنا نمایند؛ با فراگیرانی که اعضای خانواده‌های آنها دارای مشکل هستند (جدایی والدین، فوت والدین، اعتیاد و غیره) برخورد سازنده‌ای صورت گیرد؛ رسانه‌های گروهی به عنوان ابزارهای تاثیرگذار بر افکار عمومی، سطح سواد اجتماعی را با توجه به ضعف موقعیت اجتماعی خانواده‌ها، گسترش داده و ارزش‌های معنوی و

[Downloaded from edcbmj.ir on 2026-10-06]

اخلاقی را به شیوه‌های مناسب به جامعه انتقال دهند؛ و مراکز آموزشی مناطق محروم (دانشگاه‌ها و مدارس) به امکانات و تجهیزات روز (رایانه، اینترنت، پایگاه‌های اطلاعاتی و غیره) مجهز شوند.

نتیجه‌گیری

عوامل فردی، خانوادگی، اجتماعی و آموزشی از دیدگاه دانشجویان بر میزات اُفت تحصیلی موثر است.

منابع

1- Chraghy Yousef Abad S. Investigate factors social-cultural impact on the academic success of middle school girls [dissertation]. Isfahan: Isfahan University; 2010. [Persian]
2- Maleki A. The relationship between bases economic-social family with oriented community value teenagers [dissertation]. Tehran: Tarbiyat Modarres University; 2000. [Persian]
3- Biabangard E. Methods prevention of academic failure. Tehran: Parents and Teachers Associations Publication; 1999. [Persian]
4- Qolizadeh D. Sociology of education. 2nd ed. Kashan: Mohtasham Publication; 2002. [Persian]
5- Narimani M. A review of factors affecting student drop. Payvand J. 1998;160:11-6. [Persian]
6- UNESCO. Wastage in the word between 1970-1980. Parise: UNESCO; 1984.
7- Amin Far M. Causes of academic failure and how to reduce it. J Educ. 1988;4(13):14. [Persian]
8- Mohammadi M. Poverty, corruption and discrimination. Javdan Cult J. 1995;5(20):3-9. [Persian]
9- Zkavty Qragzlv A. Education: Basics and theories. Tehran: Ehya-e-Ketab Publication; 1995. [Persian]
10- Sydmn S. Contention vote in sociology. Jalili H, translator. Tehran: Ney Publication; 1997. [Persian]
11- Karimi J. Social psychology: Theories and applicable concepts. Tehran: Beast Publication; 1984. [Persian]
12- Sharepoor M. Sociology of education. Tehran: Samt Publication; 1996. [Persian]
13- Askarian M. Sociology of education. Tehran: Tous Publication; 1979. [Persian]
14- Records Center Economic. Matters economic. London: Records Center Economic Publications; 2009.
15- Almy M. The distance between the youngsters of norms and their relationship with family. J Res Univ Isfahan. 1997;28(7):4-9. [Persian]
16- Sarmad Gh. Transmission of cultural heritage to the younger generation. Education. 1984;9(1):11-7. [Persian]
17- Kashani A. Problems of high school student. Tehran: Tehran University Publication; 1960. [Persian]
18- Alesahib A. Research profile education Isfahan. Isfahan: Office of Education Research Secretariat; 2000. [Persian]
19- Zohrevand R. Girls' education: Review of research in the years 2000-2005. Tehran: The Ministry of Education; 2005. [Persian]
20- Bahrami F, Mokhtari A. Factors influencing the academic failure of students with serious problems of family in city of Isfahan. News Couns Res. 2004;4(17):3-11. [Persian]
21- Veisinezhad S. The education investigations. Tehran: Research Institute of Ministry Education; 1999. [Persian]
22- Seyednezad U, Ahy Jeludar Z, Shayan N, AhmadiGatab T. Factors affecting the academic failure of male students. Soc Behav Sci. 2012;46:2575-8.
23- Civita M, Pagani L, Vitaro F, Tremblay R. The role of maternal educational aspirations in mediating the risk of income source on academic failure in children from persistently poor families. Child Serv Rev. 2004;26:749-69.
24- Assoulin GS, Colangelo N, Lhrig D, Forstadt L. Using hyperlinks to unleash the power of powerpoint. Gift Child Today. 2006;29(3):40-5.
25- Araque F, Roldan C, Salguero A. Factor's influencing university drop out rates. Comput Educ. 2009;53:563-74.
26- Zablocki M, Krezmien PM. Drop-out predictors among student with high-incidence disabilities: A national longitudinal and transitional study 2 analysis. J Disab Stud. 2012;10(11):27-56.
27- Mezaros S, Melissa C. Bnnia-Granam M. Gloria-bird parent education. Wallace Hall: Development Center for Information Technology Impacts on Children; 2002.
28- Jennifer RC, Benoit M. Failure to warn: How student race affects warnings of potential academic difficulty. J Exp Soc Psychol. 2007;43:663-70.

[Downloaded from edcbmj.ir on 2026-10-06]